

Posudek diplomové práce Eriky Dušánkové: „Vliv depresivního onemocnění na kognitivní funkce v období remise: K jakým změnám v kognitivních funkcích dochází během postupného zlepšování nálady až k dosažení remise?“

Diplomová práce Eriky Dušánkové je zaměřena na depresi – na psychické onemocnění s vysokou prevalencí a incidencí v populaci. Na jedné straně jde nesporně o „tradiční“ téma s dlouhou výzkumnou historií, na druhé straně „méně tradičně“ a více aktuálně se jedná o problematiku kognitivních funkcí u nemocných s touto diagnózou.

Diplomová práce je mimořádně rozsáhlá, má 162 stran textu, 74 citací odborné literatury a 19 stran příloh. Kratší teoretická část (71 stran) je přehledně členěna na úvod a tři obsáhlé oddíly: deprese, kognice, kognitivní funkce a deprese. Tématické okruhy jsou relevantní vzhledem k zaměření diplomové práce, logicky řazené, pečlivě zpracované, včetně oblastí, které se nepříliš často objevují v diplomových pracích (např. farmakoterapie deprese, didaktické shrnutí na konci jednotlivých oddílů atd.). Za velmi kvalitní považují zejména kapitulu o vymezení remise a dalších souvisejících pojmech. Stěžejní je třetí oddíl - kognitivní funkce a deprese s fundovaným přehledem dosavadních výzkumů v této oblasti.

Cílem empirické části práce je sledování kognitivních funkcí u depresivních jedinců v průběhu hospitalizace a zjišťování případného kognitivního deficitu v akutní fázi onemocnění i po jejím odeznění. Jde o mapující výzkum, ve kterém si diplomandka stanovila nikoli hypotézy či otázky, ale určitá očekávání. Do souboru bylo původně zařazeno deset pacientů s depresivní poruchou, kteří byli hospitalizováni v Psychiatrickém centru Praha. V průběhu sběru dat došlo k vyřazení 4 nemocných a nakonec pouze dvě pacientky splňovaly daná kritéria pro dosažení remise.

V diplomové práci jsou soubor, jeho charakteristiky, užití metody, způsob sběru dat (dvakrát týdně během hospitalizace a následně po propuštění) přiměřeně a podrobně popsány. Užitá testová baterie nebyla příliš časově náročná, ale je poměrně obsažná: dvě metody pro hodnocení kognitivních funkcí, dvě metody zjišťující míru deprese, dotazník nežádoucích událostí a dotazník sociální opory. Výsledky jsou zpracovány formou dvou kazuistik a k jednotlivým měřením jsou přehledně uvedeny jak verbálně, tak i v barevných grafech.

K projektu a realizaci mám několik poznámek, resp. otázek.

Otázku vzbuzuje vytvoření alternativních forem u paměťového testu AVLT, které nebyly standardizovány. Diplomandka si je vědoma určitých omezení z toho vyplývajících a v práci se k nim vyjadřuje. Klíčovým aspektem je porovnání s převzatými normami, o kterých není v práci dost informací (např. nízký počet respondentů /n=12/ v příslušné věkové kategorii u AVLT atd). Není zřejmé, nakolik lze hodnoty dotazníku sociální opory, zjištěné na specifické skupině respondentek, považovat za normu či orientační hodnoty pro dané depresivní pacientky.

Kladem posuzované práce je pečlivá diskuse, ve které autorka konfrontuje svoje nálezy s výsledky zahraničních studií a zamýšlí se nad limity práce a možnými interferujícími faktory (vliv nácivku, medikace a mnohými dalšími). Je adekvátně opatrná při formulaci závěrů a míře jejich zobecnitelnosti. Na konci diplomové práce jsou naznačeny další možnosti

zkoumání. Dále je třeba ocenit longitudinální sběr dat, který byl časově i organizačně náročný. Bylo provedeno mnoho vyšetření u nemocných, kteří nedosáhli remise a nebyli proto zahrnuti do konečného vzorku.

Formální úprava práce je velmi dobrá, přesto se v textu překlepy vyskytují (endokrynní na str.47, Koshovy kostky na str. 51, ANCOVA, pacienkty, minimální na str.121 atd.

Práce splňuje nároky kladené na diplomovou práci, nemám k ní podstatnější připomínky a doporučuji ji proto k obhajobě .

V Praze dne 14. ledna 2007


PhDr. Tamara Hrachovinová, CSc.